

Forfatter: Nansen, Betty

Titel: BREV TIL: Michaëlis, Karin FRA: Nansen, Betty (19uu-07-17)

Citation: Nansen, Betty: "BREV TIL: Michaëlis, Karin FRA: Nansen, Betty (19uu-07-17)", i *Kvindehjerter*, GYLDENDALSKE BOGHANDEL NORDISK FORLAG, s. 108. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002137185-000-shoot-L002137185000012.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Kvindehjerter

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

17. Juli.

Betzy — jeg gør nu noget, som jeg vilde have forsvoret. Jeg røber, hvad jeg havde lovet mig selv skulde være evigt begravet.

Jeg kunde, som Forsvar for, at jeg bryder mit Løfte, sige, at De har tvunget mig dertil. Det vilde være sandt til en vis Grad. Men jeg har sikkert ogsaa, uden at jeg rigtig kan gøre mig det klart, andre Motiver. Jeg føler det, som om denne Bekendelse overfor ialtfald ét Menneske maaske vil hjælpe mig af med den Selvplageriets Mare, der i disse Aar har redet mig under al min vilde Færd — der syntes Jer saa uforklarlig og uforsvarlig.

Den Uret, som blev gjort mig den Gang, den var det, der drev mig ud i det altsammen. Jeg syntes, den gav mig Ret til det. Jeg vilde vel ogsaa glemme — — —

Og naar jeg saa var midt i det, dukkede den s. 109 gamle Rædsel pludselig saa vanvittigt, saa forfærdende op i mig igen, og jeg spurgte mig selv: Har du Lov at dømme? Hvad véd vi Mennesker om hinanden? Hvad véd vi om os selv? Og hvis vi er saadan og saadan, hvem giver saa den ene Ret til at mene, han er bedre end den anden?

Kanterne i vort ydre Væsen kan vi tilslibe efter Samfundets Vedtægter. Men vore Længsler og Drifter omformer vi aldrig.

Dette er næppe meget klart. De forstaar vel knap, hvor jeg vil hen. Jeg véd det heller ikke selv. Jeg véd blot, at nu maa jeg tale.

Saa hør da. Jeg springer al Indledning over. Og naar De har læst, hvad jeg aldrig troede, jeg kunde røbe noget Menneske, saa riv Brevet i smaabitte Stumper — men bevar Mindet om det i Deres uskyldige Hjærte.
— — —

...Det var i Paris, mens Wladimir var ved den russiske og Erik ved den danske Legation dér. Erik og jeg havde travlt med at indrette hans Hus. Vi havde fundet den dejligste gamle Lejlighedovre ved Luxembourg med Udsigt over Haven. I den store Trefags Midterstue var alle Væggene beklædte med s. 110 Reoler, hvor Bøgerne efterhaanden blev stillet op i den sirligste alfabetiske Orden.

Vi havde den Formiddag aabnet den sidste Kasse. Erik stod paa Stigen, jeg ordnede Bøgerne i Bunker paa Bordet og rakte op. Det var varmt, jeg var i Underskørt og bare Arme. Erik drillede mig med, det slet ikke var for Varmens Skyld jeg havde »smidt Klæderne«, men for at friste hans Dyd.

Hvor jeg husker den Dag, Betzy, hver lille Ting, selv den mest uvæsentlige staar prentet i min Hjerne.

Idet jeg bøjede mig over Kassen, saá jeg noget glimte paa Bunden. Jeg maatte omtrent staa paa Hovedet for at naa helt ned — og fik saa fat i den blanke Tingest. Den var ikke til at rokke. Det maatte være en Stok eller Paraply, som Bøgerne laa over. Det lille Guldhæandtag var overordentlig spinkelt, der var paa Knappen graveret et Navnetræk eller et Vaaben — der var ingen Tvivl om, at Genstanden, hvad den nu var, maatte have tilhørt en Dame.

Men en anden, en fremmed Kvindes Ting i Eriks Eje? Jeg forstod det slet ikke. Det var aldrig faldet s. 111 mig ind, at der kunde have været andre Kvinder i Eriks Liv end jeg — han havde jo holdt af mig fra jeg var en lille Pige. At han skulde have haft nogetsomhelst intimt — ja hvad skal jeg kalde det? — med andre at gøre, jeg kunde slet ikke tænke mig det. Han og jeg hørte sammen, vi to elskede hinanden, selv om det — Erotiken — var saa underordnet i vort Forhold.

Jeg huskede vor »Bryllupsnat«. Vi havde arrangeret det altsammen: Bordet med den fine Mad, som ingen af os rørte, og Blomsterne og Lysene i de gamle Kroner — jeg i hvid Kniplingskjole. Hvert Øjeblik sagde Erik: Hvor du er fin Maizia! Og saa talte vi om Kjoler og Kniplinger, om og om igen — og Klokker slog otte, og den slog ni. Erik var helt bleg. Jeg var saa nervøs, at jeg rystede. Jeg ser hans Haand, den slanke hvide, lidt kvindagtige Haand, der flyttede Glassene frem og tilbage og stillede dem i Rækker efter hinanden, og paa skraa — og igen i Rækker. Naar man er lige paa Nippet til at græde, kan man med ét slaa over i Latter, ikke sandt?

Jeg kom til at le — af Erik, af mig selv, afs. 112 hele den vanvittige Situation, og da Erik løftede Hovedet, og jeg saá hans forskrækkede og ulykkelige Øjne — da lo jeg endnu mere. Tilsidst lo han med. Vi lo endnu, da han to Timer senere rev og sled i mit arme Kjoleliv for at faa det hægtet. Men han blev helt forfærdet, da jeg sagde, at nu var jeg uhjælpelig compromitteret, for Melanie vilde straks kunne se, at den Hægtning havde hun aldrig lavet . . .

Kvindehjærter.

Jeg syntes, vort Forhold netop var dejligt derigennem, at det erotiske var saa underordnet. Jeg kunde endnu faa Frysninger i Nakken, naar jeg erindrede Wladimirs Øjne — hans Kærtegn var en Besudling, jeg véd ikke hvorfor, han var vist end ikke brutal eller raa.

Var det virkelig tænkeligt, at Erik . . .!

Omsider fik jeg Genstanden frem. Det var ingen Paraply. Guldknappen var Afslutning paa en ualmindelig lang og smækker Ridepisk.

En Ridepisk!

Erik red jo ikke. Hvor ofte har vi ikke drillet ham med hans Angst for Heste og Hunde. Hvad s. 113skulde han med en Ridepisk? Desuden var det jo en Damepisk.

Jeg saá paa Bogstaverne, der var graveret ind i Guldknappen. A. L. stod der.

Jeg blev saa underlig tilmode. Hvorfor havde Erik en fremmed Dames Ridepisk i sit Eje? Hvordan var den kommen ind mellem Bøgerne? Skulde den skjules, eller var den i Indpakningens Forvirring tilfældigt bleven anbragt dér?

A. L.

Jeg begyndte at lede i min Hjerne. Hvem kendte han? Soffy, Martha — med ét blev jeg kold over hele Kroppen — Marthas Mor hed jo Alice, Alice Løwen, husker De hende, Betzy?

Husker De naar hun om Formiddagen red ud over Langelinie med gamle Løwen efter sig som en Lakaj? Husker De hendes raa Latter og hendes Øjne, der var tunge af Morfin og Belladonna? Husker De Historien om Rideknægten, der blev jaget væk og hævnede sig ved at fortælle vidt og bredt, at han fra Grevindens Paaklædningsværelse havde overværet, hvorledes Løwen i sin elendige s. 114Gammelmandsafmagt lod sig piske af sin perverse — og halvt sindssyge Gemalinde?

8*

Historien var frisk i min Hjerne. Emmely havde besøgt mig i Paris det Foraar og fyldt mig med hjemlig Sladder. Og pludselig mindedes jeg, at hun havde nævnt Eriks Navn netop i den Sammenhæng og saa med ét var stoppet op og havde set paa mig med et Blik — —

som jeg ikke forstod, men som antydede noget, et eller andet — hvad?

Hvilken Forbindelse var der mellem et berygtet Fruentimmer som Grevinde Løwen og Erik, min fine, kære, kloge Erik?

Jeg stod stadig med Pisken i Haanden. Jeg vendte og drejede den, eftersaa den paa alle Leder og Kanter som om den kunde give mig Forklaring paa et Mysterium, der maaske kun eksisterede i min egen Indbildning.

Og jeg kunde ikke faa mig til at spørge.

For blot fem Minutter siden var der ikke den Ting i Verden jeg ikke vilde have sagt til Erik — nu var det som Ordene sad fast i min Hals, jeg s. 115kunde ikke spørge ham, eller rettere, jeg turde ikke. Jeg var angst for noget, jeg vidste ikke selv hvad.

Jeg stod og svippede med Pisken. Blot jeg lod den falde ganske let mod min Haand, blev der en lille rød Stribe, som prikkede og sved.

Jeg saá paa Erik. Solen faldt ind over hans Ryg. Det slog mig hvad jeg aldrig havde tænkt over før, at hans Skikkelse var spinkel som en Kvindes.

Han var færdig med en Række og bad om flere Bøger. Jeg svarede ham ikke. Lyden af hans Stemme — hans rolige, smukke Stemme, som jeg ellers elskede — irriterede mig. Jeg blev greben af et Had mod denne Mand, til hvis harmoniske Sikkerhed jeg havde klynget mig og om hvem jeg nu pludselig anede, at han var en helt anden end den, han gav sig ud for — at han skjulte for mig Hemmeligheder i sit Væsen, som han delte med andre. Taarerne styrtede op i mine Øjne, og i en Trang til at faa Luft lod jeg Pisken, denne modbydelige Pisk, suse ned over en polstret Stol, der stod ved Siden af mig.

Nej, Betzy, nej der er intet at fortælle. De kan ikke forstaa det, ingen kan forstaa det. Kun mits. 116Øre hører Piskens Hvin gennem Luften, kun mine Øjne ser Eriks dødblege Ansigt, da han sprang ned af Stigen og søgte at vriste Pisken fra mig —

Nansen, Betty, *Kvindehjærter*,

og det var jo kun min Sjæl, min usle, ligegyldige sentimentale Sjæl, der døde, da han, hidset af min Modstand, eller besejret, krybende som en Hund for mine Fødder, tryglede mig om at bruge Alice Løwens Pisk, som hun havde brugt den — mod ham selv.

Det er saa længe siden, Betzy. Mange, mange Aar, og Tiden læger alle Saar, siger man. Jeg kan jo ogsaa tale om det saa roligt nu, det lever i min Hjerne blot som et Billede — men alligevel, den Dag gik der noget i Stykker i mig. I det Øjeblik vidste jeg, at nu kunde jeg aldrig, aldrig mere blive lykkelig, — — — og jeg blev det ikke. Hvergang jeg greb efter Lykken, blot fordi jeg maatte have noget at tro paa, noget at klynge mig til — hvergang saá jeg hans Ansigt fra hin Dag . . .

Jeg slog Hovedet imod Reolen, idet jeg styrtede s. 117 om paa Gulvet — min sidste Bevidsthed var Savlet fra hans Mund, der løb ned over mit Ansigt —

— — —

— — —

— — —

Da jeg kom til mig selv, laa jeg paa Sofaen i den anden Stue. Erik stod og badede min Tinding. Jeg kunde ikke se hans Ansigt.

Jeg bad om at være alene. Han gik uden et Ord.

Jeg véd ikke, hvorlænge jeg laa der. Og jeg husker kun, jeg brød min Hjerne med, hvordan jeg skulde faa min Paaklædning i Orden uden hans Hjælp, uden at hans Hænder rørte ved mig.

Dagen efter fik jeg et langt Brev med »Forklaring«. Jeg læste det ikke til Ende. Hvad Trøst kunde det give mig, at det eneste Menneske, jeg holdt af, var et pathologisk Fænomen

I et halvt Aar undgik vi hinanden saa fuldstændigt, som man kan det i en Storby. Men en Dag blev Længslen for stærk, jeg holdt det ikke ud længer. Mit Liv var ikke uden Erik.

Vi mødtes uden »Opgør«. Vi fortsatte, saa godt s. 118 vi kunde, vi vidste, det vilde aldrig blive som før, men vi nøjedes med Stumperne — om noget »Forhold« i dette Ords gængse Betydning blev der selvfølgelig aldrig Tale . . .

Kun ét endnu maa jeg fortælle, saa er jeg færdig.

Vi havde været bortrejst — i London tror jeg. Vi kom hjem en Dag tidligere end beregnet. Jeg glædede mig til at overraske Erik og anmeldte gennem en af de berømte petits bleus mit Besøg samme Eftermiddag.

Han var glad ved at se mig, men underlig nervøs syntes jeg. Den venstre Haand var svøbt ind i et Tørklæde — han havde skaaret sig.

Jeg spurgte, om det var slemt. Han lo — lidt forceret — og slog det hen.

Hans besynderlige Adfærd gjorde mig urolig. Jeg fik den Idé, at det var værre med Haanden, end han vilde sige. Jeg bad ham om at se Saaret, men han sagde, jeg var barnagtig, det var ingenting.

Men jeg blev ved mit, mere sikker i min Formodning, fordi han vægrede sig. Til sidst sagde jeg: s. 119 Du kan ligesaa gerne give dig straks, Erik, jeg holder dog længst ud.

Han saá paa mig. Hans Ansigt blev med ét slapt og træet. Saa rakte han Haanden hen imod mig.

Jeg vikled Bandagen af. Tværs over Haanden laa to ophovnede røde Striber.

Ingen af os talte. Der var saa stille i Stuen.

Havde jeg i det Øjeblik kunnet sige de rigtige Ord, Betzy, saa var det maaske blevet helt anderledes imellem os. Men jeg kunde ikke. Min Mund var lukket som mit Hjærte.

Kort efter gik jeg. Erik blev staaende i Døren som sædvanlig. Da jeg vendte mig for at vinke Farvel til ham, saá jeg hans Øjne — jeg fortsatte min Vej ned ad Trapperne — — —

Ja Betzy, saa er der ikke mere. Klokkeren er ogsaa mange, den slog tre for lidt siden. Det er daglyst, men graat og trist. Vi faar vist Regn.

Godnat min Ven.

Nansen, Betty, *Kvindehæarter*,

Marie Louise.